

Iin strateginen yleiskaava 2040

Merkinnät ja määräykset, valmisteluvaihe (luonnos 24.3.2022)

Yleismääräykset:

Strateginen yleiskaava on oikeusvaikutteinen.

1. Iin strategisen yleiskaavan alueella jäävät voimaan (MRL 42 §:n 3 mom.) seuraavat aiemmin hyväksytyt oikeusvaikutteiset osayleiskaavat:

1. Iin keskustaaajaman osayleiskaava
2. Iin keskustaaajaman osayleiskaavan laajennus (Asemakylän osayleiskaava)
3. Ojakylän osayleiskaava
4. Oijärven osayleiskaava
5. Jakkukylän osayleiskaava
6. Karjalankylän osayleiskaava
7. Iin merenrannikon ja saarten osayleiskaava
8. Kuivaniemen merenrannikon yleiskaava
9. Koninsaaren osayleiskaavan muutos
10. Olhavan tuulivoimapuiston yleiskaava
11. Olhavan tuulivoimapuiston yleiskaavan laajennus
12. Nybyn tuulivoimapuiston yleiskaava
13. Myllykankaan tuulivoimapuiston yleiskaava
14. Isokankaan tuulivoimapuiston yleiskaava
15. Palokankaan tuulivoimapuiston yleiskaava
16. Pahkakosken tuulivoimapuiston yleiskaava
17. Suurhiekan meritulivoimapuiston osayleiskaava

Strateginen yleiskaava tulee huomioida, kun näitä kaavoja muutetaan tai uudistetaan.

Voimaan jäävät osayleiskaavat on esitetty kaavaselostuksen liitekartalla.

2. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa maankäytön suunnittelussa on edistettävä ilmastonmuutoksen hillinnän ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta kestäviä ratkaisuja.
3. Tarkemmassa suunnittelussa tulee turvata alkutuotannon toiminta- ja kehittämisedellytykset. Maaseutualueelle sijoittuva uusi rakentaminen ei saa haitata maatalouden toimintaedellytyksiä. Porotalouden laidunalueiden yhtenäisyys ja kulkureitit laidunalueiden välillä tulee turvata sekä huomioida porotalouden tärkeät kohteet kuten erotus- ja ruokintapaikat.
4. Tärkeillä tai vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueille on voimassa pohjaveden pilaamiskielto.

5. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja hankesuunnittelussa tulee huomioida riittävä meluntorjunta kulloinkin voimassa olevien lakien ja asetusten mukaisesti erityisesti pääteiden, rautatien, melua tuottavan teollisuuden, ampumaratojen ja muiden merkittävää melua aiheuttavien kohteiden läheisyydessä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja hankesuunnittelussa tulee huomioida myös riittävä tärinätorjunta erityisesti pääradan läheisyydessä.
6. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. Tarvittaessa tulee tehdä tarkentavia selvityksiä.
7. Merenranta-alueiden ja jokivarsien maankäytössä ja rakentamisessa tulee varautua kerran 100 vuodessa toistuvaan tulvaan. Asemakaavoja ja yleiskaavoja laadittaessa tulvariskit tulee ottaa huomioon määrittelemällä alimmat sallitut rakentamiskorkeudet riittäviin selvityksiin perustuen.
8. Tämän yleiskaavan toteuttamisessa ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata arvokkaiden luonnonympäristöjen arvot ja ominaispiirteet. Merenrantavyöhykkeellä tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja alueiden käytössä ottaa huomioon maankohoamisrannikon erityispiirteet.

Kehittämistavoitteet:

Tavoitteena on vakituisen asumisen sijoittuminen asumiseen ja rakentamiseen hyvin soveltuville, rakentamiskelpoisille alueille:

- Keskustassa ja keskittymissä, kylissä sekä korkeintaan viiden kilometrin etäisyydellä toimivasta koulusta suositaan vakituista asuinrakentamista.
- Rantaviivaan perustuvaa emätilamitoitusta ei sovelleta kylien ranta-alueilla. Taajamien ja kylien ulkopuolella enintään puolet rantaviivasta voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tai muussa tarkemmassa suunnittelussa osoittaa rakennusmaaksi.
- Lomarakennusten muuttamista pysyviksi voidaan puoltaa kylissä, viiden kilometrin etäisyydellä toimivasta koulusta sijaitsevalla vyöhykkeellä sekä alueilla, joilla on olemassa olevaa pysyvää asutusta ja jotka muilta olosuhteiltaan soveltuvat pysyvälle asumiselle (huomioiden mm. saavutettavuus, vesihuollon järjestämismahdollisuudet). Erityisesti kylien kehittämisessä huomioidaan monipaikkaisuuden kehittämistarpeet asumisessa.
- Ranta-alueesta on varattava riittävä osa yleiseen virkistykseen. Maisemallisesti ja luonnonarvoiltaan merkittävät rannat on jätettävä rakentamisen ulkopuolelle.
- Iin kehittämisessä huomioidaan tavoite omavaraisuusasteen nostamisesta energian- ja ruoantuotannossa.

Yleiskaavasuosituks:

Täydentyy ehdotusvaiheessa.

Tietojen lähteitä: BirdLife Suomi, Digiroad, Findgrid, Maanmittauslaitos, Museovirasto, Väylävirasto, Ympäristöhallinto

Lähteistä saatavat tiedot tarkistetaan kaavaprosessin kuluessa sekä ennen kaavan hyväksymistä. Kaavan tultua voimaan tulee tarkistaa tietojen ajantasaisuus alueita koskevien hankkeiden tai muiden toimenpiteiden yhteydessä.

Kaavakartan esitystapa tarkentuu ehdotusvaiheeseen muun muassa numeroitujen kohteiden esitystavan osalta.

Merkintäkohtaiset määräykset

Kehittämisyöhykkeet ja kylät

Tiivistyvät keskustaajamat (lin kuntakeskus sekä Kuivaniemi)

Vyöhykkeeseen liittyvät keskukset ja keskustat: Kuntakeskus jatkuen Alarannan kyläalueelle sekä Kuivaniemi (Asemakylä)

Kehittämisperiaatteet: Aluetta täydennetään ja tiivistetään. Samalla kohennetaan ympäristön laatua ja edistetään toiminnallista monipuolisuutta sekä laadukasta liikkumisympäristöä. Rakentaminen pidetään kuitenkin pääosin pienimittakaavaisena. Jalankulkijoiden, pyöräliikenteen ja joukkoliikenteen olosuhteiden kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Erityisesti lähipalveluiden saavutettavuuteen kiinnitetään huomiota. Täydennysrakentamisessa huomioidaan ympäristön arvot sekä lähivirkistykseen tarpeet. Ranta-alueita varataan mahdollisuuksien mukaan julkiseen käyttöön muun muassa rantareitistöjä kehittämällä.

lin kuntakeskustassa tiivistämisen painopiste on kuntakeskustan ja Asemanseudun välinen alue. Iiväylän toteuttaminen mahdollistaa vanhan valtatie 4 läheisen alueen täydennysrakentamisen.

Kuivaniemellä kehitetään yhteyttä valtatie 4 eri puolten välillä.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen kautta.

Kehittyvät kylät ja taajamien lähialueet

(lin Yliranta, Pohjois-Ii ja Ojakylä sekä Kuivaniemen Pohjoisranta)

Kehittämisperiaatteet: Alueita kehitetään taajaman laajenemisalueina, joiden täydennysrakentamisessa kiinnitetään huomiota viihtyisyyteen, taajamasta erottuvaan väljempään mitoitus- ja pienimittakaavaisuuteen.

Yliranta ja Pohjois-Ii

Kehittämisperiaatteet: Kyläalueen vetovoimatekijöitä ovat erityisesti maaseutumainen asuminen ja miljö, luonto, yhteisöllisyys sekä mahdollisuus virkistykseen ja matkailuelinkeinojen kehittämiseen. Täydennysrakentaminen tulee suunnitella huomioiden kulttuuri-, maisema- ja luontoarvot. Pohjois-Iille kehitetään selkeä keskus sekä raittimaista ilmettä kyläalueen ominaispiirteet huomioiden.

Suunnittelumääräys: Uusien rakennuspaikkojen toteuttaminen edellyttää osayleiskaavaa tai muuta rakentamisajankohtana voimassa olevan lainsäädännön mukaista alueellista suunnitelmaa tai selvitystä.

Ojakylä

Kehittämisperiaatteet: Aluetta kehitetään maaseutumaisen asumisen tiivistymänä. Alueen vetovoimatekijät - kulttuuriympäristöt, maisemat, luonto ja virkistysmahdollisuudet sekä sujuvat liikenneyhteydet – tulee huomioida täydennysrakentamisessa sekä muussa kehittämisessä.

Suunnittelumääräys: Uusien rakennuspaikkojen toteuttaminen edellyttää osayleiskaavaa tai muuta rakentamisajankohtana voimassa olevan lainsäädännön mukaista alueellista suunnitelmaa tai selvitystä.

Kuivaniemen Pohjoisranta

Kehittämisperiaatteet: Vetovoimatekijöitä ovat erityisesti monipuoliset asumisen mahdollisuudet, miljöö, luonto ja maisemat, mahdollisuus virkistykseen ja pienyritystoiminnan kehittämiseen sekä sujuvat liikenneyhteydet. Raittimainen ilme säilytetään, ja kehittämisessä huomioidaan sujuva yhteys merenrantaan. Näkymäyhteyksiä Kuivajoelle kehitetään.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään strategisen yleiskaavan, rannikon osayleiskaavan sekä asemakaavoituksen kautta.

Kehittyvät kylät

Kylät, jotka toimivat ympäröivän maaseudun asutuskeskittymänä. Kylien vetovoimatekijöitä ovat erityisesti maaseutumainen asuminen ja elinkeinot sekä yhteisöllisyys ja miljöö. Nämä tekijät tulee huomioida kylien maankäytön suunnittelussa. Täydennysrakentaminen tulee suunnitella huomioiden kyläalueiden ominaispiirteet sekä muut kulttuuri-, maisema- ja luontoarvot. Kylille kehitetään nykyistä selkeämmät keskukset.

1. Jakkukylä

Kehittämisperiaatteet: Kasvavaa ja kehittyvää Jakkukylää kehitetään kylämäisyys muistaen. Kylälle muodostetaan selkeä tiiviimpi kylän keskusta sekä raitti vakitukselle asumiselle koulun läheisyydessä. Tiiviin kyläkeskustan ulkopuolella asuminen on väljempää. Kylän kehittämisessä huomioidaan maaseutumaisuus ja jokinäkymät sekä mahdollistetaan erilaiset elinkeinot, viljely ja eläintenpito. Kylän yhdistävä silta huomioidaan myös virkistysyhteytenä ja matkailua mahdollistavana tekijänä. Kylän kehittämisessä huomioidaan rantautumispaikat ja muut taukopaikat sekä virkistysyhteydet asumisen alueilta. Yhteisöllisyyttä tuetaan koulun ja tarvittaessa muun kokoontumispaikan säilyttämisellä.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen kautta.

2. Ohava

Kehittämisperiaatteet: Ohavan kylän kehittämisessä tulee mahdollistaa tiiviimpi asuminen sekä raittimaisen alueen muodostaminen koulun lähiviyöhykkeellä. Suunnittelun lähtökohtana tulee huomioida yhteisöllisyyden tukeminen. Rantautumispaikkoja, venesatamia ja laitureita tulee kehittää sekä vahvistaa yhteyttä merelle. Näkemäyhteyksiä Ohavanjoelle kehitetään. Alueella tulee mahdollistaa erilaiset ympäristöhäiriötä aiheuttamattomat elinkeinot, lähiruoan ja -energian tuotantomahdollisuudet sekä esimerkiksi siirtolapuutarhatoiminta.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään strategisen yleiskaavan sekä rannikon osayleiskaavan kautta. Alueen tarkemmassa suunnittelussa tulee huomioida valtatie 4 kehittämissuunnitelman tuomat mahdollisuudet kylän kehittämiselle.

3. Oijärvi

Kehittämisperiaatteet: Oijärvellä vahvistetaan tiivistä kylän ydinaluetta vakituisen asumisen alueena sekä laajempaa aluetta loma-asumisen alueena. Kylällä turvataan palvelujen ja matkailuelinkeinon kehittämisen mahdollisuudet. Kylällä huomioidaan maaseutumaiseman avoimuuden säilytys sekä

järvinäkymät. Lisäksi kehittämisessä tulee huomioida luonnonympäristöjen mahdollisuudet virkistys- ja matkailualueiden ja yhteyksien kehittämisessä. Kylältä tulee olla yhteys Litokairaan.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen sekä kylän lähialueilla suunnittelutarveratkaisujen ja alueellisten suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamismenettelyjen kautta.

4. Myllykangas

Kehittämisperiaatteet: Merkintä sisältää myös Kaakkuriniemen alueen. Myllykankaalla on matkailukeskittymä (Merihelmi, leirintäalue). Aluetta kehitetään matkailukohteena hyödyntäen merenrantaa ja näkymiä. Alueen asuminen on merellistä vakituista ja vapaa-ajanasutusta. Alueen kehittämisessä tulee huomioida satama, lintutornit ja veneväylät sekä rantaan pääsy. Merellistä ympäristöä täydentävät läheiset virkistysmaastot.

Suunnittelumääräys: Matkailukeskusta ja Kaakkuriniemeä kehitetään asemakaavoituksen ja muuta aluetta osayleiskaavoituksen kautta.

5. Yli-Olhava

Kehittämisperiaatteet: Kylää kehitetään väljän maaseutuasumisen sekä loma-asumisen alueena. Alueen kehittämisessä tulee varmistaa alkutuotannon sekä harrastustilojen ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien elinkeinojen edellytysten turvaaminen.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään suunnittelutarveratkaisujen ja alueellisten suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamismenettelyn kautta.

6. Jokikylä/Hyry

Kehittämisperiaatteet: Kylää kehitetään väljän maaseutuasumisen sekä loma-asumisen alueena. Alueen kehittämisessä tulee varmistaa alkutuotannon, kalastuksen sekä harrastustilojen ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien elinkeinojen edellytysten turvaaminen.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään suunnittelutarveratkaisujen ja alueellisten suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamismenettelyn kautta. Alueella tulee huomioida kalastuselinkeino ja vaelluskalojen liikkumisen mahdollisuuksien turvaaminen.

7. Luola-aapa

Kehittämisperiaatteet: Kylää kehitetään väljän maaseutuasumisen sekä loma-asumisen alueena. Alueen kehittämisessä tulee varmistaa alkutuotannon sekä harrastustilojen ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien elinkeinojen edellytysten turvaaminen.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään suunnittelutarveratkaisujen ja alueellisten suunnittelutarveratkaisujen kautta.

Rannikon vapaa-ajan vyöhyke

Kehittämisperiaatteet: Aluetta kehitetään kylien ja taajamien ulkopuolella ensisijaisesti monipuolisena loma-asumisen vyöhykkeenä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, että ranta-alueelle jää riittävästi rakentamiselta vapaata aluetta.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja tarvittaessa muun yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta.

Jokilaaksojen kehittämisvyöhykkeet

Kehittämisperiaatteet: Alueita kehitetään jokiluontoon ja -maisemaan perustuvina sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin ja -kohteisiin tukeutuvina asumis-, virkistys- ja vapaa-ajan alueina. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon ja ulkoilureittien kehittämiseen.

Iijokilaakson kehittämisvyöhyke

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamismenettelyjen kautta. Iijoen ranta-alueet tulee suunnitella tarkemmin osayleiskaavoilla.

Voimalaitosympäristöjen suunnittelussa ja käytössä tulee ottaa huomioon kalateiden toteuttamismahdollisuudet. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota Iijoen vedenlaadun parantamiseen.

Vyöhykkeeseen liittyvät kylät: Jakkukylä

Olhavanjokilaakson kehittämisvyöhyke

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään pienipiirteisenä asumis-, virkistys- ja vapaa-ajan alueena suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamismenettelyn kautta.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota Olhavanjoen vedenlaadun parantamiseen.

Vyöhykkeeseen liittyvät kylät: Olhava ja Yli-Olhava

Kuivajokilaakson kehittämisvyöhyke

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään suunnittelutarveratkaisujen tai poikkeamismenettelyn kautta.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota Kuivajoen vedenlaadun parantamiseen.

Vyöhykkeeseen liittyvät kylät: Jokikylä/Hyry

Matkailun ja lähimatkailun kehittämisvyöhykkeet

Kehittämisperiaatteet: Vyöhykettä kehitetään matkailun, lähimatkailun ja virkistykseen alueena. Alueen kehittämisessä huomioidaan sujuvat yhteydet, pysäköintimahdollisuudet sekä matkailu- ja majoitusrakentamisen mahdollisuudet.

Keskusta-jokisuisto-Röyttä on useiden kohteiden verkosto, jonka kehittämisessä tulee erityisesti huomioida useat vesistöt, historian esille tuomisen mahdollisuudet, luonto- ja kulttuurimatkailumahdollisuudet sekä tapahtumien järjestämismahdollisuudet. Alueelle sijoittuu useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita alueita ja kohteita, kuten Vanha Hamina, Akolan kartano ja Rantakestilä.

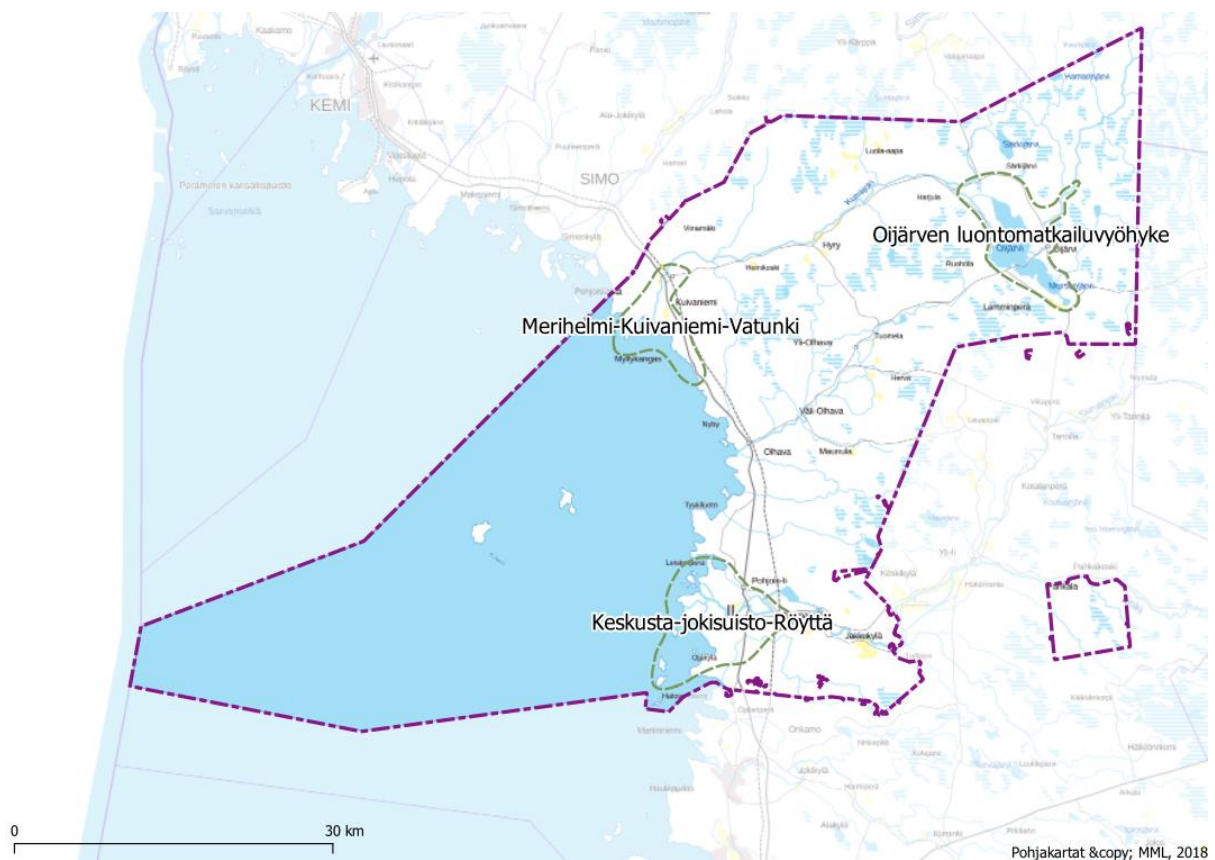
Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään asemakaavoituksen ja osayleiskaavoituksen kautta.

Merihelmi-Kuivaniemi-Vatunki on useiden kohteiden verkosto, jossa merellisyys on keskeisin vetovoimatekijä. Merihelmen matkailukeskus sekä alueen satamat ovat tärkeitä kohteita alueen kehittämisessä.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään asemakaavoituksen ja osayleiskaavoituksen kautta.

Oijärven luontomatkailuvyöhyke hyödyntää järviolueen luonto- ja maisema-arvoja, läheisiä luonnonympäristöjä sekä yhteyttä Litokairaan. Alueella tulee mahdollistaa erä-, kalastus- ja lintumatkailu sekä palvelujen kehittämismahdollisuudet. Alueen reitti yhteyksiin tulee kiinnittää huomiota. Oijärven läheisten turvesoiden ennallistamista esimerkiksi kosteikoiksi tulee tukea.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja reittisuunnitelmien kautta.

Mineraalivarantovyöhyke

Kehittämisperiaatteet: Alueen käytössä ja kehittämisessä huomioidaan tunnistetut mineraalivarannot, joiden tutkiminen voi johtaa kaivostoimintaan.

Suunnittelumääräys: kaivostoiminnan edellytysten kartoittamisessa toimitaan kaivoslain ja muun asiaan liittyvän voimassa olevan lainsäädännön pohjalta. Mahdollinen kaivostoiminta vaatii lisäksi osayleiskaavan ja mahdollisesti asemakaavan sekä muun muassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) ja ympäristöluvan.

Keskustat ja keskittymät

Kuntakeskusta (ydinkeskusta)

Kehittämisperiaatteet: Kuntakeskusta tiivistetään ja kehitetään vireänä asumisen, palveluiden ja työpaikkojen keskittymänä. Keskustan alueelle kehitetään nykyistä enemmän viihtyisiä kohtaamispaikkoja. Uusi rakentaminen on laadukasta ja keskeisimpien katujen varsilla sijaitsevien rakennusten kivijalkoihin sijoitetaan liiketiloja ja muita toimintoja. Valtakunnallisesti arvokkaan Vanhan Haminan alueen kulttuuriympäristöarvojen säilymiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Vapaat lijoen ranta-alueet varataan julkiseen käyttöön rantareitistöjä ja viheralueita kehittämällä. Näkymäyhteyksiä lijoelle kehitetään.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen kautta.

Kuivaniemen keskusta (ydinalue)

Kehittämisperiaatteet: Keskusta tiivistetään ja kehitetään vireänä asumisen, palveluiden ja työpaikkojen keskittymänä. Raittimainen ilme säilytetään. Näkymäyhteyksiä Kuivajoelle kehitetään.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään strategisen yleiskaavan sekä asemakaavoituksen kautta.

Pentinkankaan palvelukeskittymä

Kehittämisperiaatteet: Aluetta kehitetään monipuolisena työpaikkatoimintojen, kaupallisten palveluiden ja tuotantotoiminnan alueena. Alueen kehittämisessä huomioidaan joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteet. Myös alueen saavutettavuuteen liivälän suunnasta kiinnitetään erityistä huomiota.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen kautta. Alueelle ei sijoiteta merkittävässä määrin päivittäistavarakauppaa. Alueen kehittämisessä ja yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee arvioida vaikutukset kuntakeskustan elinvoimaan.

Asemanseutu

Kehittämisperiaatteet: Asemanseutua kehitetään monipuolisena asumisen, liikenteen ja palveluiden solmukohtana. Alueen kehittämisellä parannetaan lähijunaliikenteen toimintaedellytyksiä. Aseman läheistä aluetta täydennysrakennetaan merkittävästi. Alueen kulttuuriympäristöt hyödynnetään voimavarana. Julkisen liikenteen edellytyksiin ja liityntäliikenteen olosuhteisiin kiinnitetään erityistä huomiota. liivälän liittymän läheiselle alueelle toteutetaan vetovoimainen kaupan, palveluiden ja työpaikkojen keskittymä.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen kautta. Alueen kehittämisessä ja yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee arvioida vaikutukset kuntakeskustan elinvoimaan. Alueelle ei sijoiteta merkittävässä määrin päivittäistavarakauppaa tai muita toimintoja, joilla on haitallista vaikutusta kuntakeskustan kehittämiseen.

Matkailu- ja virkistys

Matkailukohteet

Kehittämisperiaatteet: Matkailukohteita kehitetään ensisijaisesti virkistys- ja matkailutoiminnan kehittämisen tarpeisiin. Kehittämisessä huomioidaan luonnon- ja kulttuuriympäristöjen erityispiirteet. Kehittämisessä tulee luoda eri kohteiden välille verkosto esimerkiksi reittien avulla sekä kiinnittää huomiota saavutettavuuteen.

Suunnittelumääräys: Kohteita kehitetään strategisen yleiskaavan tai osayleiskaavojen pohjalta. Mikäli kohteiden kehittäminen vaatii rakentamista tai voimakkaampaa alueiden muokkausta, tulee laatia asemakaava tai riittävä muu suunnitelma.

m-1 Röyttä

Kehittämisperiaatteet: Saaren kehittämisessä huomioidaan erityisesti alueen historia sekä meriluonto. Alueen säilyminen yleisenä rantautumispaikkana ja käyntikohteena tulee taata. Alueen kehittäminen tulee tehdä niin, että veneily sekä tapahtumien järjestäminen ovat tulevaisuudessakin mahdollisia.

m-2 Hiastinhaara

Kehittämisperiaatteet: Kohdetta kehitetään lähivirkistys- ja käyntikohteena, jossa on luontopolku, laavuja ja muita pysähdyspaikkoja. Kehittämisessä säilytetään mahdollisuus myös matkailupalvelujen kehittämiseksi. Alueella huomioidaan linnustoarvot sekä näiden vuoksi tapahtuva liikkuminen. Hiastinhaaraa kehitetään melontareittinä.

m-3 Merihelmi ja Kaakkuriniemi

Kehittämisperiaatteet: Kohdetta kehitetään merellisenä matkailukeskittymänä, jossa huomioidaan erityisesti meriluonto. Merenrannan mahdollisuudet sekä lähialueiden tarjoamat mahdollisuudet aktiviteeteille hyödynnetään. Alueen asemakaavoituksessa huomioidaan majoituskapasiteetin kehittäminen. Näkymäyhteyksiä merelle kehitetään.

m-4 Vatunki

Kehittämisperiaatteet: Kohdetta kehitetään merellisenä monipuolisena alueena. Alueelle johtava tiestö ja opastus tulee parantaa.

m-5 Oijärvi

Kehittämisperiaatteet: Kohde on luonnon kannalta erityinen alue, jota kehitetään palvelujen keskittymänä sekä solmukohtana Litokairan erämaa-alueelle. Alueen kehittämisessä huomioidaan kalastuksen ja metsästyksen tarpeet. Alueella huomioidaan myös linnustoarvot.

m-6 Santapankki ja muut ”hiekat”

Kehittämisperiaatteet: Käyntikohdemahdollisuuksia suotuisien olosuhteiden vallitessa. Kohteet on tärkeä säilyttää ja arvot turvata.

m-7 Iin keskustan matkailukohteet

Kehittämisperiaatteet: Taajaman matkailukohteista kehitetään verkosto (Vanha Hamina – taidepuisto, leirintäalue, lin sillat – uimaranta, Illinsaari – Asemanseutu – Rantakestilä – Karhu), jonka osat yhdistyvät reitein eri kulkumuodoilla. Alueelle tulee kehittää rantareittejä, ja jokisuisto tulee yhdistää kohteisiin. Taajamassa keskeistä on kulttuurimatkailu, palvelut sekä tapahtumat. Lisäksi alueelta tulee olla sujuvat yhteydet lähikohteisiin ja -kuntiin. Karhun alueella huomioidaan myös lintumatkailu.

m-8 Pitkäniemi

Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä on osoitettu voimassa olevan osayleiskaavan mukainen potentiaalinen matkailualue- ja virkistysalue. Alueen kehittämisessä hyödynnetään merellistä sijaintia. Kohdetta kehitetään osayleiskaavoituksen kautta.

m-9 Jakkukylän silta

Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä on osoitettu Jakkukylän kevyen liikenteen riippusilta. Alueen kehittämisessä hyödynnetään merellistä sijaintia. Kohdetta kehitetään osayleiskaavoituksen kautta.

Virkistysalueet

Kehittämisperiaatteet: Alueita kehitetään monipuolisina ympärivuotisin virkistysalueina. Kehittämisessä huomioidaan luonnon- ja kulttuuriympäristöjen erityispiirteet.

Suunnittelumääräys: Kohteita kehitetään strategisen yleiskaavan tai osayleiskaavojen pohjalta. Mikäli kohteiden kehittäminen vaatii rakentamista tai voimakkaampaa alueiden muokkausta, tulee laatia asemakaava tai riittävä muu suunnitelma.

v-1 Illinsaari

Kehittämisperiaatteet: Aluetta kehitetään keskustaajaman tärkeimpänä ulkoilu- ja virkistysalueena. Merkintä sisältää alueen sisäiset reitit.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään asemakaavoituksen ja osayleiskaavoituksen kautta.

v-2 Alaranta

Kehittämisperiaatteet: Aluetta kehitetään keskustaajaman länsiosan keskeisenä lähivirkistysalueena. Merkintä sisältää alueen sisäiset reitit. Yhteyksiä meren suuntaan kehitetään.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään asemakaavoituksen ja osayleiskaavoituksen kautta.

v-3 Karhu

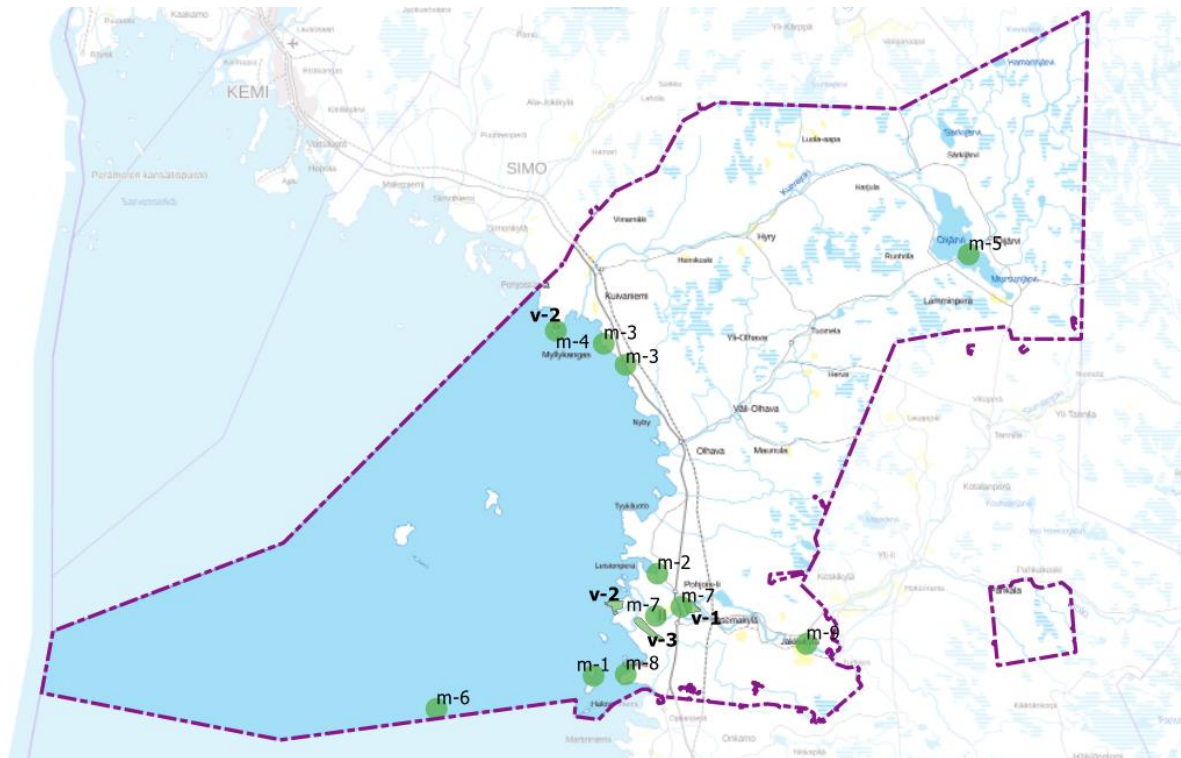
Kehittämisperiaatteet: Aluetta kehitetään merellisenä alueen luonnonarvoihin perustuvana virkistys- ja ulkoilualueena. Merkintä sisältää alueen sisäiset reitit.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja tarvittaessa asemakaavoituksen kautta. Suunnittelussa huomioidaan alueen sijoittuminen Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella.

v-4 Vatunki

Kehittämisperiaatteet: Aluetta kehitetään merellisyyteen ja alueen palveluihin tukeutuvana ulkoilu- ja virkistysalueena. Merkintä sisältää alueen sisäiset reitit ja matkailupalvelut.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja tarvittaessa asemakaavoituksen kautta.

Kulttuurimatkailukohteet

Kehittämisperiaatteet: Merkinällä on osoitettu keskustan alueen merkittävimmät kulttuurimatkailukohteet. Kohteiden kulttuurihistoriallisia arvoja hyödynnetään matkailun kehittämisessä.

Kalastusalueet

Kehittämisperiaatteet: Keskeiset kalastukseen käytettävät alueet, jotka tulee huomioida merialueen käytössä ja kehittämisessä. Alueiden vuotuiset ja vuodenaikaiset vaihtelut sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset tulee huomioida kehittämistoimissa. Alueilta tulee olla yhteydet satamiin ja muihin rantautumispaikkoihin.

Suunnittelumääräys: Alueita kehitetään kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien mukaan.

Rantautumispaikka

Kehittämisperiaatteet: Rakentamiselta vapaiksi jätettävät ranta-alueet, jotka voidaan hyödyntää yleiseen virkistykseen. Kohteiden sijainnit tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Suunnittelumääräys: Kohteita kehitetään pääasiassa osayleiskaavoituksen kautta.

Teollisuus- ja työpaikka-alue

Kehittämisperiaatteet: Alueella edistetään monipuolista teollisuuden painottuvaa elinkeinotoimintaa.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen kautta.

t-1 Etelä-lilaakson teollisuusalue:

Kehittämisperiaatteet: Alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan suuryksikköä. Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liväylän puoleisen näkymän edustavuuteen.

t-2 Sääskenharjun kiertotalouskeskittymä:

Kehittämisperiaatteet: Kehittämisen painopiste on kiertotalouteen liittyvissä toiminnoissa. Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liväylän puoleisen näkymän edustavuuteen. Pääasiallinen kulku valtatieltä alueelle tapahtuu pohjoispuoleisen liittymän kautta.

t-3 Kuivaniemen biotalouskeskittymä:

Kehittämisperiaatteet: Kehittämisen painopiste on kiertotalouteen ja biotalouteen liittyvissä toiminnoissa.

Energiantuotanto, muut tuotantoalueet

Tuulivoimapuistot

Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä on osoitettu alueet, joille on rakennettu tai luvitettu tuulivoimaloiden alue. Aluetta voidaan soveltuvilta osin hyödyntää myös esimerkiksi virkistyskäytössä.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään osayleiskaavoituksen kautta.

Potentiaaliset tuulivoimaloiden alueet

Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä on osoitettu yleispiirteisten selvitysten perusteella potentiaalisia tuulivoimarakentamiselle soveltuvia alueita. Tuulivoimaloiden määrä ja sijoittelu sekä suojaetäisyydet häiriintyviin kohteisiin määritellään tarkemmin hankekohtaisen suunnittelun yhteydessä. Hankesuunnittelussa on pyrittävä vähentämään mahdollisia asutukseen, maisemaan, kulttuuriympäristöön, linnustoon, poronhoitoon ja luontoon kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia. Voimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean laitoksen muodostamiin ryhmiin. Toteuttamiseen liittyvistä suunnitelmista tulee pyytää Puolustusvoimien lausunto. Aluetta voidaan soveltuvilta osin hyödyntää myös esimerkiksi virkistyskäytössä.

Suunnittelumääräys: Alueen toteuttaminen vaatii osayleiskaavoituksen, mahdollisesti YVA-menettelyn, energiansiirron selvittämisen sekä muita selvityksiä ja lupia.

Merituulivoimavyöhyke

Kehittämisperiaatteet: Alue, joka on potentiaalinen laajamittaiselle merituulivoimarakentamiselle. Alueen suunnittelussa tulee huomioida muut elinkeinot, maisema- ja luontoarvot sekä virkistys.

Suunnittelumääräys: Alueen toteuttaminen vaatii YVA-menettelyn, osayleiskaavoituksen, energiansiirron selvittämisen sekä muita selvityksiä ja lupia.

Energiantuotantoalue

Kehittämisperiaatteet: Nykyisen toiminnan päätyttyä alueen turvetuotannon jälkikäyttöä suunnitellaan kokonaisuutena tuotantoalueen maanomistajien ja toimijoiden yhteistyönä. Jälkikäyttönä tutkitaan erilaisten energiantuotantomuotojen sijoittamista alueelle. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan tutkia esimerkiksi tuulivoiman, aurinkovoiman tai bioenergiatuotannon sijoittamista alueelle. Jälkikäytön suunnittelussa otetaan huomioon tavoite hiilinielujen lisäämisestä.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään tarvittaessa osayleiskaavoituksen kautta.

Voimalaitos

Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä on osoitettu olemassa olevat vesivoimalaitokset.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon vaelluskalojen nousuesteen poistamiseksi tarvittavan kalatien rakentaminen.

Turvetuotannon jälkikäyttöalue

Kehittämisperiaatteet: Nykyisen toiminnan päätyttyä alueen turvetuotannon jälkikäyttöä suunnitellaan kokonaisuutena tuotantoalueen maanomistajien ja toimijoiden yhteistyönä. Jälkikäytön kehittämisessä pyritään lisäämään sellaisia kosteikkoja, jotka tuottavat hyötyjä vesienhoidolle, luonnon monimuotoisuudelle, riistataloudelle ja muulle virkistyskäytölle. Jälkikäytön suunnittelussa otetaan huomioon tavoite hiilinielujen lisäämisestä.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään tarvittaessa osayleiskaavoituksen kautta.

Kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue

Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä on osoitettu yleispiirteisesti alueet, joilla sijaitsee kiviaineshuollon kannalta merkittäviä, tutkittuja maaperän tai kallioperän kiviainesvaroja. Kiviaineen ottamista suunniteltaessa on otettava huomioon alueen jälkikäyttö, liikenteelliset vaikutukset, vaikutukset lähiasutukseen sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön arvoihin.

Suunnittelumääräys: Aluetta kehitetään maa-aineslain mukaisten lupamenettelyjen ja tarvittaessa osayleiskaavoituksen kautta.

Vesiviljely

Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä osoitetaan kalan jatkokasvatuksen kannalta potentiaalisia alueita Merialuesuunnitelman mukaisesti. Viljelytoiminnassa huomioidaan luontoarvot sekä yhteydet satamiin.

Liikenne

Perämerenkaaren kehittämiskäytävä

Kehittämisperiaatteet: Kehittämiskäytävän toimintojen verkottumista edistetään maankäyttöratkaisulla. Tarkemmassa suunnittelussa varaudutaan palvelutasoltaan korkeatasoisiin kansainvälisiin liikenneyhteyksiin.

Kehitettävä valtatie 4

Kehittämisperiaatteet: Tieyhteyttä kehitetään kansainvälisesti ja valtakunnallisesti tärkeänä matkailuliikenteen, kuljetusten ja muun pitkän matkan liikenteen pääväylänä. Tien kehittämisessä huomioidaan paikallisten tarpeet. Liittymä- ja risteysalueiden suunnittelussa huomioidaan pitkänmatkan liikenteen lisäksi myös paikallisen elinkeinoelämän tarpeet. Joukkoliikenteen olosuhteiden kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Tieyhteyden kehittämisessä varmistetaan turvalliset ja sujuvat pyöräily-yhteydet koko välillä.

Kehitettävä maantie

Yleiset kehittämisperiaatteet: Tieyhteyksiä kehitetään huomioiden etenkin paikallisten, matkailijoiden ja vapaa-ajan asukkaiden tarpeet.

- Olhava – Oijärvi (Maantie 8523)
- Kuivaniemi – Oijärvi (Maantie 8520)
- Iin alueelle sijoittuva osuus Väli-Olhava – Leuanjoki -tiestä (Maantie 18801)
- Maantie 18811 (Vatungin tieyhteys)

- Iin alueelle sijoittuva osuus Kiiminki-Simojokivarsi-tiestä (Maantie 849)

Maantiekohmainen kehittämisperiaate: Tieyhteyttä kehitetään vaihtoehtoisena Oulun seudun ja Lapin välisenä kulkuyhteytenä.

- Iin alueelle sijoittuva osuus Olhava-Tannila-tiestä (Maantie 855)

Maantiekohmainen kehittämisperiaate: Tieyhteyden kehittämisessä huomioidaan myös pitkän matkan kuljetusten tarpeet.

Joukkoliikenteen laatukäytävä

Kehittämisperiaatteet: Mahdollistetaan tehokas, laadukas ja säännöllinen joukkoliikenneyhteys käytävässä. Erityisen tärkeää on kehittää Iin keskustan ja Oulun keskustan välisiä nopeita joukkoliikenneyhteyksiä. Käytävän varren yhdyskuntarakenne tuodaan kestävästi liikkumisen piiriin sitomalla se osaksi joukkoliikennekäytävää.

Päärata

Kehittämisperiaatteet: Tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon raideliikenteestä aiheutuva melu ja värinä. Rataosuudella varaudutaan kaksoisraiteen toteuttamiseen.

Rautatieasema

Kehittämisperiaatteet: Rautatieaseman tarkemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota sujuvien matkaketjujen edistämiseen ja liityntäliikenteen olosuhteisiin.

Väyläalue

Kehittämisperiaatteet: Turvataan laivaliikenteen olosuhteet.

Keskeiset satamat

Kehittämisperiaatteet: Ammattikalastusta palvelevat kalankäsittely- ja säilytystilat sekä virkistystä ja matkailua palvelevat rakenteet sijoitetaan keskeisille satama-alueille.

Suunnittelumääräys: Kohteita kehitetään osayleiskaavoituksen ja tarvittaessa asemakaavoituksen kautta.

Moottorikelkkaura

Kehittämisperiaatteet: Reittejä pidetään kunnossa ja kehitetään. Yhteydet seudun muihin reitistöihin turvataan.

Moottorikelkkailun yhteystarve

Kehittämisperiaatteet: Kehitetään sujuvia yhteyksiä seudun muihin reitistöihin.

Luonnonympäristö

Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue

Kehittämisperiaatteet: Alueiden suojeluarvot huomioon ottamisesta on säädetty luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:ssä (Luonnonsuojelulaki 10 luku).

Suunnittelumääräys: Mikäli Natura-alueen tavanomaista maankäyttöä joudutaan voimakkaasti rajoittamaan, suojellaan alue luonnonsuojelulla. Siinä säädetään myös maanomistajalle maksettavista korvauksista. Natura-alueilla tai niiden lähistöllä toteutettavien hankkeiden tai suunnitelmien vaikutukset tulee arvioida (ns. Natura-arviointi), jollei ole varmaa, että ne eivät heikennä suojelutavoitteita. Myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset arvioidaan.

Luonnonsuojelualue

Suojeluohjelmien alueet ja luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitetut suoalueet.

Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä on osoitettu alueet, jotka on luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai tarkoitettu suojeltaviksi (suojeluohjelmien mukaiset alueet sekä maakuntakaavassa osoitetut suojeltaviksi tarkoitetut suoalueet). Valtion omistamien luonnonsuojelualueiden rauhoitussäännöksistä määrätään laissa (LSL 2 luvun 17a §). Yksityisiä luonnonsuojelualueita koskevat rajoitukset ja alueilla sallitut toimenpiteet on määrätty ELY-keskuksen (aiemmin Ympäristökeskus) laatimissa rauhoituspäätöksissä. Alueiden palveluvarustusta kehitetään mahdollisuuksien mukaan, luonnonsuojeluarvot huomioon ottaen. Kulkua ohjataan rakenteilla ja tarvittaessa rajoituksin.

Suunnittelumääräys: Luonnonsuojelualueilla tulee noudattaa luonnonsuojelulain säädöksiä. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja, mutta alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi.

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue

Kehittämisperiaatteet: Pohjavesialueilla tapahtuvaa rakentamista ja muita toimintoja rajoittavat pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) ja pohjaveden muuttamiskielto (VL 3 luvun 2 §).

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa tulee varmistaa, että pohjaveden laatu ei heikenny.

Arvokas geologinen muodostuma

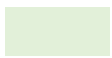
Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä osoitetaan luonnon- ja maisemansuojelun kannalta valtakunnallisesti arvokkaat geologiset muodostumat eli tuuli- ja rantakerrostumat sekä moreenimuodostumat.

Suunnittelumääräys: Alueiden maankäyttö tulee toteuttaa siten, että alueet säilytetään mahdollisimman yhtenäisinä ja että arvot ja ominaispiirteet säilytetään mahdollisuuksien mukaan. Maa- ja metsätalous on sallittu alueella.

Merkittävät vedenalaiset luontoarvot

Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä osoitetaan Suomen ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet (EMMA-alueet, Suomen ympäristökeskus 2020). Alueet ovat merkittäviä vedenalaisia luonnon arvoalueita, jotka muodostavat potentiaalisia ekosysteemipalvelujen tuotantoalueita. Maankohoamisen myötä elinympäristöt ovat jatkuvassa muutoksessa. Maalla tapahtuvissa toimissa tulee huomioida vaikutukset, kuten ravinnevalumat.

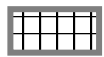

Linnuston kannalta tärkeä alue

Kehittämisperiaatteet: Merkinnällä on osoitettu Suomen tärkeitä lintualueita (FINIBA). Alueilla ei tule harjoittaa sellaisia toimia, joilla vaarannetaan tai heikennetään kohteen arvoja linnustoalueina.

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on otettava huomioon lajiston elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttäminen ja turvaaminen. Kohde on hyvä huomioida alueen metsänkäsittelyn suunnittelussa.

Kulttuuriympäristö ja maisema

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

Kehittämisperiaatteet: Rakennetun ympäristön historiallisesti tai kyläkuvallisesti arvokkaat aluekokonaisuudet, joiden arvoja tulee vaalia.

Suunnittelumääräys: Alueita koskevista merkittävistä suunnitelmista tai toimenpiteistä on museoviranomaiselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.

lihin sijoittuu seuraavat valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY):

- 1 Ulkokruunun majakka- ja luotsiyhdyskunta
- 2 lin Röytän luotsiasema
- 3 lin Haminan vanha satama- ja kauppapaikka

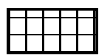
4 Akolan tila

5 Pohjanmaan teollisuuden kartanot - Nyby

6 Pyramidikattoiset kesänavetat - li Halttu

— — — 7 Pohjanmaan rantatie

- Räänänperäntie (RKY 2009)
- Ojakyläntie (RKY 2009)
- Hiivalantie (RKY 2009)
- Kantolantie (RKY 2009)
- Seljänperäntie (RKY 2009)
- Huttulantie-Vanhatie (RKY 2009)
- Onkalonperäntie (RKY 2009)

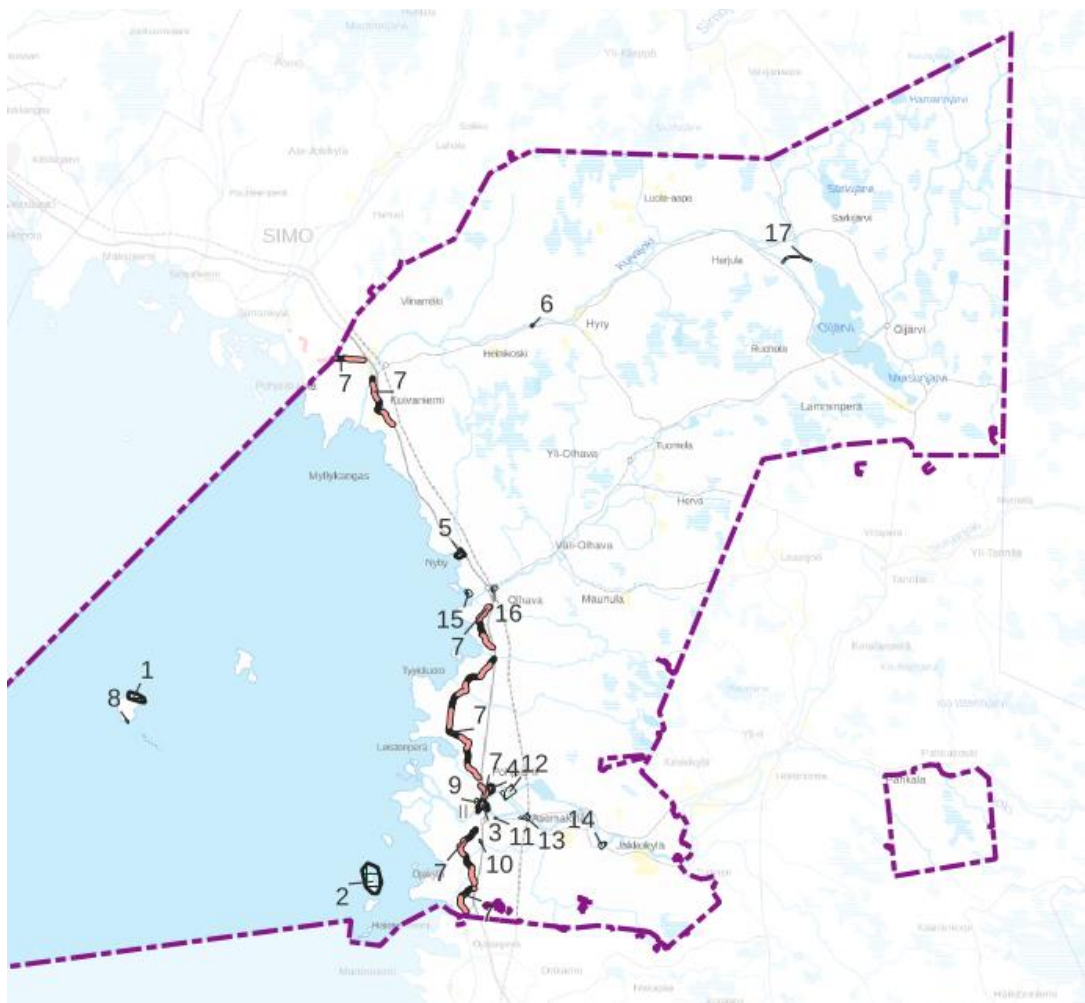
/ ○ **Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristöalue / -kohde**

Kehittämisperiaatteet: Alueiden ja kohteiden ympäristöä muuttavissa toimissa on otettava huomioon kohteen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti.

Suunnittelumääräys: Alueita koskevista merkittävistä suunnitelmista tai toimenpiteistä on museoviranomaiselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.

lihin sijoittuu seuraavat maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (alueet, osa näistä myös RKY-kohteita):

- 1 Ulkokorunnin majakka- ja luotsiyhdyskunta (RKY 2009)
- 2 lin Röntän luotsiasema (RKY 2009)
- 3 lin Haminan vanha satama- ja kauppapaikka (RKY 2009)
- 4 Akolan tila (RKY 2009)
- 5 Pohjanmaan teollisuuden kartanot – Nyby (RKY 2009)
- 6 Pyramidikattoiset kesänavetat - li Halttu (RKY 2009)
- 7 Pohjanmaan rantatie (RKY 2009)
- 8 Pihlajakarin kalastajakylä
- 9 Karhunsaari, Veijola
- 10 Liedes
- 11 Kauppila
- 12 Raasakan voimalaitosalue
- 13 Asemankylän raitti ja lin rautatieasema
- 14 Rajala
- 15 Hevoskallion huvilat
- 16 Sassintien raitti
- 17 Oijärven säännöstelykanava

liihin sijoittuu seuraavat maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristökohteet:

NRO	kylä	nimi	tyyppi
1	Pohjois-li	Laksmarkit ja Pietarin leikki	tapahtuma-, muisto- ja uskomuspaikat
2	Pohjois-li	Luotsirakennus ja pooki	merenkulku
3	Etelä-li	Höyrysahan pehtoorin talo	maa- ja metsätalous
4	Etelä-li	Alarannan kansakoulu (Kuokkalan pappila)	opetus ja koulutus
5	Etelä-li	Kestilän saha	teollisuus
6	Etelä-li	Tolonen	maa- ja metsätalous
7	Etelä-li	Ellala	maa- ja metsätalous
8	Etelä-li	lin kirkko ja kotiseutumuseo	uskonnon harjoittaminen
9	Etelä-li	lin työväentalo	kulttuuri
10	Etelä-li	lin pappila	uskonnon harjoittaminen
11	Pohjois-li	Liedes (Jokinen)	maa- ja metsätalous
12	Pohjois-li	Veijola	maa- ja metsätalous
13	Pohjois-li	Hulkon mökki	maa- ja metsätalous
14	Pohjois-li	Veijola	maa- ja metsätalous
15	Pohjois-li	Virkkula	asuinrakentaminen
16	Etelä-li	Minnala (Kauppila)	maa- ja metsätalous
17	Etelä-li	KulttuuriKauppila (Kauppilanmäen kansakoulu)	opetus ja koulutus
18	Etelä-li	Pahkala (Kauppila)	asuinrakentaminen

19	Etelä-li	Suojeluskunnan talo	kulttuuri
20	Etelä-li	Kangaspernu	asuinrakentaminen
21	Etelä-li	Tarula	asuinrakentaminen
22	Etelä-li	Valto Pernun säätiön talo	maa- ja metsätalous
23	Etelä-li	lin rautatieaseman alue	liikenne
24	Etelä-li	Pääskylä	maa- ja metsätalous
25	Etelä-li	Juhantalo	maa- ja metsätalous
26	Etelä-li	Tuisku	asuinrakentaminen
27	Pohjois-li	Uiskari	maa- ja metsätalous
28	Etelä-li	Aseman koulu	opetus ja koulutus
29	Etelä-li	Rautatie- ja maantiesilta	liikenne
30	Etelä-li	Ailisto	maa- ja metsätalous
31	Pohjois-li	Rantakäyrä	asuinrakentaminen
32	Pohjois-li	Raasakan voimalaitosalue, voimalaitos	teollisuus
33	Pohjois-li	Käyrä (Keskikäyrä)	maa- ja metsätalous
34	Pohjois-li	Käyrä	maa- ja metsätalous
35	Pohjois-li	Mäntylä	asuinrakentaminen
36	Pohjois-li	Erkkilä-Kangas	maa- ja metsätalous
37	Pohjois-li	Raasakan voimalaitosalue, muut tuotantoon liittyvät rakennukset	teollisuus
38	Pohjois-li	Raasakan voimalaitosalue, asuinalue	asuinrakentaminen
39	Pohjois-li	Ylirannan koulu	opetus ja koulutus
40	Pohjois-li	Huvila	kalastus
41	Jakku	Ala-Rajala	maa- ja metsätalous
42	Pohjois-li	Kuninkaan petäjä	tapahtuma-, muisto- ja uskomuspaikat
43	Jakku	Yli-Rajala	maa- ja metsätalous
44	Pohjois-li	Laurila	asuinrakentaminen
45	Jakku	Isokangas	pyynti ja luontaistalous
46	Jakku	Pikkujakku	maa- ja metsätalous
47	Jakku	Havula	maa- ja metsätalous
48	Olhava	Ranta-Piukkula	maa- ja metsätalous
49	Jakku	Niskala ja Juhola	maa- ja metsätalous
50	Olhava	Puuronientie 171	vapaa-aika ja matkailu
51	Olhava	Puuronientie	vapaa-aika ja matkailu
52	Olhava	Puuronientie 160	vapaa-aika ja matkailu
53	Olhava	Vuornos	maa- ja metsätalous
54	Olhava	Puuronientie 177	vapaa-aika ja matkailu
55	Olhava	Nybyn talo	teollisuuskohteet
56	Olhava	Hietala	maa- ja metsätalous
57	Olhava	Sikala	
58	Olhava	Kyröläinen	maa- ja metsätalous
59	Kuivaniemi	Thomenin huvila (Kaakkurinniemen leirintäalue)	vapaa-aika ja matkailu
60	Kuivaniemi	Vatunginnokan muistomerkki	tapahtuma-, muisto- ja uskomuspaikat
61	Kuivaniemi	Ellilä	maa- ja metsätalous
62	Kuivaniemi	Kaikkola	asuinrakentaminen
63	Kuivaniemi	Miettunen	maa- ja metsätalous
64	Kuivaniemi	Onkalo	ei määritely
65	Kuivaniemi	Karjalainen	maa- ja metsätalous
66	Kuivaniemi	Väätäjä	maa- ja metsätalous
67	Kuivaniemi	Kakko (Halttu)	maa- ja metsätalous
68	Kuivaniemi	Kuivaniemen kirkko	uskonnon harjoittaminen

69	Kuivaniemi	Kakko	maa- ja metsätalous
70	Kuivaniemi	Metsikkö	asuinrakentaminen
71	Kuivaniemi	Kuivaniemen kotiseutumuseo	kulttuuri
72	Kuivaniemi	Prusila	maa- ja metsätalous
73	Kuivaniemi	Kuivaniemen pappila	uskonnon harjoittaminen
74	Kuivaniemi	Kuivaniemen vanha hautausmaa ja kirkon paikka	hautausmaa
75	Kuivaniemi	Jääskö	maa- ja metsätalous
76	Kuivaniemi	Kuivaniemen kirkonkylän koulu	opetus ja koulutus
77	Kuivaniemi	Forsströmin eli maalarimestarin talo	asuinrakentaminen
78	Kuivaniemi	Kuivaniemen nuorisoseurantalot	kulttuuri
79	Kuivaniemi	Suukosken mylly	teollisuus
80	Kuivaniemi	Ala-Kauppi	maa- ja metsätalous
81	Kuivaniemi	Yli-Kauppi	maa- ja metsätalous
82	Kuivaniemi	Rajala (Kehus)	maa- ja metsätalous
83	Kuivaniemi	Vakkuri	maa- ja metsätalous
84	Kuivaniemi	Kuivaniemen vanha rautatieasema	liikenne
85	Olhava	Vuornoskankaan savottakämpä	maa- ja metsätalous
86	Kuivaniemi	Korkiakangas	puolustus- ja sotalaitos
87	Kuivaniemi	Koivuniemi	maa- ja metsätalous
88	Kuivaniemi	Veska	maa- ja metsätalous
89	Oijärvi	Soivuoren mylly	teollisuus
90	Oijärvi	Seppälän tervahaudan pohja	maa- ja metsätalous
91	Oijärvi	Honkakoski	maa- ja metsätalous

Kartta tämän asiakirjan liitteenä.

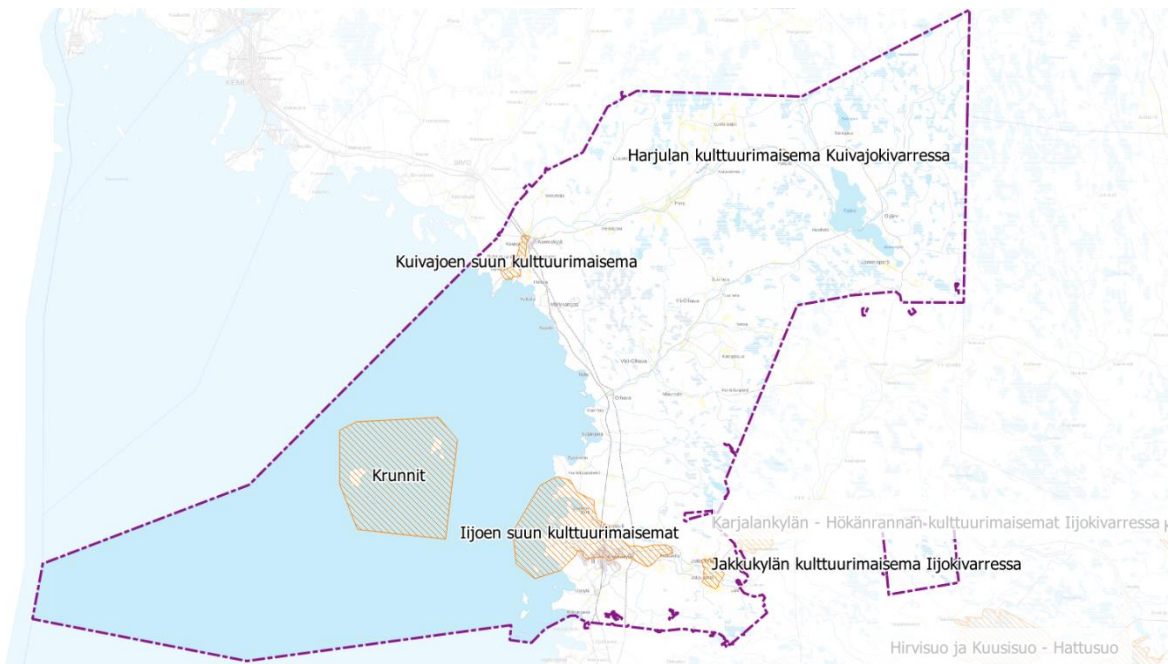

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue

Kehittämisperiaatteet: Alueiden käytössä, suunnittelussa ja metsien hoidossa tulee edistää maisema-arvojen säilymistä.

lihin sijoittuu seuraavat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet:

- *Iijoen suun kulttuurimaisemat*
- *Jakkukylän kulttuurimaisema Iijokivarressa*
- *Krunnit*
- *Kuivajoen suun kulttuurimaisema*
- *Harjulan kulttuurimaisema Kuivajokivarressa*

Perinnemaisemat

Kehittämisperiaatteet: Alueita tulee hoitaa ja käyttää siten, että yleiset edellytykset alueiden biologiselle monimuotoisuudelle ominaisten elinympäristöjen ja lajien säilymiselle turvataan. Hoitoja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

- / Kiinteä muinaisjäännös tai muu arkeologinen kulttuuriperintökohte /-alue

Kehittämisperiaatteet ja suunnittelumääräys: Merkinnällä on osoitettu muinaismuistolain nojalla (295/63) rauhoitetut kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kulttuuriperintökohteet. Alueiden ja kohteiden kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on kiellettyä. Alueita ja kohteita koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Ajantasaiset tiedot löytyvät kulttuuriympäristön palveluikkunassa nähtävillä olevasta muinaisjäännösrekisteristä osoitteessa www.kyppi.fi.

Kulttuuriarvot (merialue)

Kehittämisperiaatteet: Merkittävät kulttuuriarvojen tiheydet, joiden ominaispiirteet tulee säilyttää alueen kehittämisessä. Kulttuuriarvot liittyvät mm. kalastukseen, merenkulkuun sekä teollisuuteen.

Muut

Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Kehittämisperiaatteet: Metsätalouden harjoittamismahdollisuudet tulee säilyttää. Metsiä hoidetaan ja käytetään kestäväällä tavalla turvaten niiden monimuotoisuus, uusiutumiskyky ja tuottavuus, työpaikat sekä virkistys- ja kulttuuriarvot.

Poronhoidon kannalta tärkeä alue, erotusaita tai -paikka

Kehittämisperiaatteet: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset

Poronhoitoalue

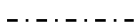
Kehittämisperiaatteet: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Suunnittelumääräys: Reitit tulee suunnitella niin, että ne risteävät mahdollisimman harvoissa kohdissa pysyvän poroaidan tai muun poroelinkeino rakenteen kanssa.

Piirtämistekniset merkinnät

Yleiskaava-alueen raja.

Voimaan jäävien yleiskaavojen alueet.

Liittymätarkastelualueet (vaihtoehtotarkastelut esitetty kaavaselostuksessa ja tarkemmin kaava-aineiston liitteenä).